

ת"פ 15190/03/14 - מדינת ישראל נגד מ-ש א

בית משפט השלום בראשון לציון

15 פברואר 2016

ת"פ 15190-03-14 מדינת ישראל נ' א

לפני כבוד השופטת שרית זמיר
המאשימה

מדינת ישראל

נגד

הנאשמים

מ-ש א

נוכחים:

ב"כ המאשימה, עו"ד סיון צדיק

ב"כ הנאשם, עו"ד שלמוני

הנאשם בעצמו

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

הנאשם הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של איומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") (בשני אישומים); וניסיון תקיפה של בן זוג, עבירה לפי סעיפים 382(ב)(1) + 25 לחוק העונשין.

הנאשם זוכה מעבירה של היזק בזדון לרכוש.

בקליפת האגוז יצוין כי על פי האמור בכתב האישום וממצאי הכרעת הדין, כחודש עובר לתאריך 20.10.13 במהלך ויכוח, על רקע כספי, בין הנאשם לבין רעייתו הגב' ל א (להלן: "**המתלוננת**"), איים הנאשם על המתלוננת באומרו לה: "אם עוד פעם אחת את תחתמי או שתכנסי לבנק להוציא כסף אני ארצח אותך".

על פי עובדות האישום השני, כארבעה חודשים עובר ליום 20.10.13, במהלך ויכוח בין הנאשם לבין המתלוננת, ירק הנאשם לעבר המתלוננת תוך שבנוכחות בנם הקטין של בני הזוג אמר: "תראה איך ירקתי על אמא שלך, גם אתה תירק".

על פי עובדות האישום השלישי, בו הורשע הנאשם, כשנה עובר לתאריך 20.10.13, במהלך ויכוח בין הנאשם לבין המתלוננת, איים הנאשם על המתלוננת באומרו לה כי יקבור אותה.

לבקשת ההגנה נשלח עניינו של הנאשם לקבלת תסקיר משירות המבחן טרם הטענות לעונש.

תסקירי שירות המבחן

מתסקיר שירות המבחן מיום 7.9.15 עולה כי הנאשם כבן 40, נשוי למתלוננת ואב ל-4 ילדים קטינים, מתגורר עם משפחתו בראשון לציון, אברך הלומד בשנים האחרונות לימודי הסמכה לרבנות, ועובד בשעות הערב בעבודות ניקיון.

הנאשם נעדר עבר פלילי מכל מין וסוג שלו ומאז האירועים נשוא כתב האישום לא נפתחו כנגדו תיקים נוספים.

שירות המבחן סוקר בהרחבה את הרקע האישי, המשפחתי והתעסוקתי של הנאשם. מהתסקיר עולה כי הנאשם סיים 12 שנות לימוד במסגרת פנימייה צבאית, גויס לצה"ל, שירת שירות צבאי מלא כטכנאי רכב, ומאז שחרורו ועד היום משרת בשירות מילואים פעיל.

בנוסף מעורב הנאשם בקהילה החרדית אליה משתייך על דרך הכוונה, ליווי וסיוע לבני נוער בסיכון.

אשר למערכת היחסים הזוגית, מהתסקיר עולה כי הנאשם נישא למתלוננת בגיל 25. בשירות המבחן תיאר הנאשם מערכת יחסים מורכבת בינו לבין המתלוננת, בין היתר, על רקע העובדה כי המתלוננת תפקדה כמפרנסת יחידה לאורך השנים, בעודו אברך המתמקד בלימודי קודש ובלומדי רבנות, והמשפחה נקלעה למצוקה כלכלית קשה מאוד.

בפער לעמדתו במהלך ניהול ההליך הפלילי, עת התקשה ליטול אחריות להתנהגותו האלימה וכפר מכל וכל במיוחס לו, בשירות המבחן לקח הנאשם אחריות מלאה על מעשיו והוסיף ותיאר באופן כנה ובפתיחות, התנהגות אלימה כלפי המתלוננת לאורך השנים, ואף תיאר כי חלה הסלמה והחמרה בהתנהגותו במהלך השנים שקדמו להגשת התלונה.

הנאשם מסר כי נהג במתלוננת אלימות כלכלית ומילולית, הכפיש אותה, גם בפני ילדיהם, פגע ברכושם המשותף ותיאר עוד התנהגויות המאופיינות בהשפלת והפחדת המתלוננת.

לדבריו, בפער להתנהלותו החיובית במסגרות אחרות אליהן משתייך, נהג בביתו באופן שתלטני ותוקפני והתקשה להכיר בצרכי שאר בני המשפחה ובפגיעה שהסב להם לאורך השנים.

יחד עם זאת, תיאר הנאשם כי הגשת התלונה כנגדו הובילה לטלטלה בקשר הזוגי, ומעורבות גורמי אכיפת החוק סייעה לו בהבנת הפסול בהתנהגותו, באופן שמאז חלה רגיעה ממשית בהתנהגותו, ובני הזוג עושים כל מאמץ לשמר את האיזון שהושג בעת הזו בתא המשפחתי.

בשיחה שנערכה עם המתלוננת במהלך האבחון, מסרה זו כי מיד בסמוך לנישואי בני-הזוג החלה לחוות אלימות מילולית

וכלכלית מצד הנאשם, אשר החריפה, לכדי איומים, פגיעה ברכוש והתנהגויות משפילות ואלימות כלפיה. לדברי המתלוננת, לאורך השנים חששה מפני הנאשם, וחווה אותו כאדם לא צפוי המתקשה לשלוט בתגובותיו.

לצד זאת תיארה המתלוננת כי מאז הגשת התלונה מצליח הנאשם להימנע מהתנהגויות אלימות כלפיה.

בשים לב למכלול הנתונים ולרצונם המשותף של בני הזוג בשיקום התא הזוגי והמשפחתי, המליץ שירות המבחן על דחיית הדיון בעניינו של הנאשם לתקופה בת 3 חודשים, על מנת לבדוק את התאמתו ויכולתו של הנאשם להשתלב ולהתמיד בהליך טיפולי מתאים.

התסקיר המשלים

מהתסקיר המשלים מיום 7.1.16 עולה כי החל מחודש ספטמבר 2015 שולב הנאשם בקבוצה טיפולית ייעודית לתחום האלימות הזוגית.

שירות המבחן מדווח כי הנאשם מגיע למפגשים באופן סדיר, משתף בקשייו ובתכנים רגשיים בפתיחות וכנות, ומשקיע משאבים בניסיון לערוך שינוי בדפוסי התנהגותו התוקפניים.

בשיחה שנערכה עם המתלוננת ביום 4.1.16, תיארה הטבה בהתנהגותו של הנאשם, שללה התנהגויות אלימות מצידו ושללה כי חווה איום מפניו. לדבריה, הנאשם מסוגל להתייחס לרצונותיה וצרכיה ומנהל עימה שיח מקדם גם מקום בו חווים הם חוסר הסכמה.

עוד מסרה כי הנאשם השתלב בסדנה פסיכו-חינוכית, במסגרת הקהילה אליה משתייך, המסייעת לו, גם היא, בקשר הזוגי ובתפקוד ההורי.

שירות המבחן מציין כי חרף חומרת העבירות המיוחסות לנאשם, ודפוסי אישיותו המתאפיינים בשתלטנות ותובענות, קיימים גורמי סיכוי משמעותיים לשיקום ובהם, העדר עבר פלילי, הכוחות והכישורים התפקודיים של הנאשם, הערכים הנורמטיביים בהם אוחז, שיתוף הפעולה המלא עם שירות המבחן ועם ההליך הטיפולי, הישגי ההליך הטיפולי עד כה והעובדה כי להליך המשפטי יש אפקט מרתיע.

בשים לב לגורמי הסיכוי, בשים לב לשיפור שחל בתא המשפחתי ולאיוון שהושג, ובשים לב לרצונם הבולט של בני הזוג בשיקום הקשר, בא שירות המבחן בהמלצה להעדיף את האפיק הטיפולי שיקומי בעניינו של הנאשם.

משכך, ממליץ שירות המבחן להעמיד את הנאשם בפיקוח למשך שנה, במהלכה יידרש הנאשם להמשיך את הטיפול במסגרת הקבוצה הייעודית לתחום האלימות הזוגית, ולצד זאת להטיל צו של"צ בהיקף 140 שעות כענישה קונקרטי וחינוכית.

אשר לשאלת הרשעתו של הנאשם בדיון, ממליץ שירות המבחן לבטל את הרשעת הנאשם, וזאת בשים לב לעובדה כי

הנאשם נעדר עבר פלילי וכי הרשעה בפלילים תחסום בפניו את האפשרות לעסוק בתחום הכשרתו כרב, שכן בהתאם למדיניות משרד הדתות, הרשעה בפלילים חוסמת אפשרויות תעסוקה כרב.

טיעוני המאשימה לעונש

ב"כ המאשימה התנגד לביטול ההרשעה ולסיום ההליך ללא הרשעה, עתר להותיר את הרשעת הנאשם על כנה וביקש לגזור עליו עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות ולצידו מאסר על תנאי.

בטיעוניו הדגיש ב"כ המאשימה את חומרת מעשיו של הנאשם, וטען כי מדובר ברצף אירועים חמורים, במהלכם איים הנאשם על המתלוננת באיומים מפורשים, קשים, מוחשיים ובוטים וניסה לתקוף אותה שעה שירק לעברה, תוך שהשפילה באופן קשה לעיני בנם המשותף, עת שידל גם אותו לירוק על אמו.

ב"כ המאשימה סבור כי האיומים שהושמעו כלפי המתלוננת עולים כדי רף עליון של חומרה בהיותם ממשיים ומוחשיים, וכי ניסיון התקיפה חמור מבחינת ביזוי והשפלת המתלוננת.

לדבריו, לנאשם, אשר היה המבצע הבלעדי של העבירות, הייתה שליטה מלאה על הנעשה והיכולת לחדול מביצוע העבירות לכל אורך האירועים אך הוא בחר שלא לעשות כן.

ב"כ המאשימה הצביע על הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים, ובהם, בטחונה ושלמות גופה של המתלוננת, שלווה נפשה ושלמות התא המשפחתי. עוד הפנה לפגיעה שנגרמה לקטינים כתוצאה מחשיפתם לאלימות שהפעיל הנאשם כנגד אמם.

ב"כ המאשימה הדגיש את העובדה כי הנאשם ניהל את ההליך עד תום, תוך שבבחירתו זו אילץ את המתלוננת לעמוד מעל דוכן העדים ולשחזר את הטראומה שעברה, על כל המשמעויות הנילוות לכך.

ב"כ המאשימה התייחס לממצאי התסקירים בעניינו של הנאשם, תוך שביקש להפנות את בית המשפט לפער שבין התנהלותו החיובית של הנאשם בקהילה לבין התנהגותו בבית בכלל וכלפי המתלוננת בפרט, שהתאפיינה בשתלטנות, תובענות וקושי להכיר בצרכי האחר.

עוד הפנה לדיווחים שהתקבלו מפי הנאשם והמתלוננת בשירות המבחן, ולפיהם, משך שנים ארוכות נהג הנאשם באלימות כלפי המתלוננת. אלימות שבאה לידי ביטוי אם באלימות כלכלית, אם באלימות מילולית, אם בביזוי והכפשת המתלוננת בפני ילדיהם, אם בפגיעה ברכוש משותף ואם בהתנהגויות המאופיינות בהשפלת המתלוננת והפחדתה.

ב"כ המאשימה טען כי אינו מתעלם מהנתונים העומדים בעת הזו לזכות הנאשם ובהם, השינוי שערך הנאשם, ההליך הטיפולי בו מתמיד, חלופת הזמן מאז האירועים, העובדה כי לא נפתחו תיקים נוספים כנגדו ועמדת המתלוננת.

יחד עם זאת סבור ב"כ המאשימה כי אין במכלול הנתונים הללו כדי להטות את הכף לטובת ביטול הרשעת הנאשם, שכן

בשים לב לחומרת העבירות, נסיבותיו האישיות של הנאשם מתגמדות.

זאת ועוד, לגישת ב"כ המאשימה, עניינו של הנאשם אינו עומד בקריטריונים המצטברים שנקבעו בפסיקה, המאפשרים הימנעות מהרשעה רק במקרים חריגים במיוחד.

ראשית, טען כי טיב העבירות, הישנותן וחומרת המעשים בנסיבות ביצועם, אינם מאפשרים לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים.

שנית, טען כי לא הובאה כל ראיה ממשית לפגיעה קונקרטית בעיסוקו של הנאשם. לשיטת המאשימה, המסמך אותו הציגה ההגנה, בניסיונה לבסס פגיעה קונקרטית בנאשם, אותו חוזר מנכ"ל משרד הדתות, אינו מבסס חשש ממשי לפגיעה קונקרטית בעיסוקו של הנאשם בעתיד כרב.

אמנם מהחוזר עולה כי תתכן סיטואציה בה הגורמים המוסמכים ימנעו מלאשר כהונת רב לתפקיד ציבורי כזה או אחר, בהינתן הרשעה פלילית, אשר מפאת חומרתה, אופייה ונסיבותיה, לא תתיישב עם מעמדו של רב בישראל ותפגע בעבודתו. אך אין בדברים הללו כלל ועיקר כדי ללמד כי להרשעת הנאשם תהיה השלכה וודאית וקונקרטית על עיסוקו בעתיד כרב, לאחר שישלים הסמכתו.

מכל האמור טען ב"כ המאשימה כי הן חומרת המעשים והן סוג העבירות במקרה דנן, לצד העדר פגיעה תעסוקתית קונקרטית מטים את הכף להותרת ההרשעה על כנה.

אשר לעונש טען ב"כ המאשימה כי מתחם העונש ההולם לכל אחת מעבירות האיומים במקרה דנן נע בין עונש מאסר קצר לריצוי בדרך של עבודות שירות ועד עונש מאסר בפועל בן 18 חודשים. אשר לעבירת ניסיון התקיפה טען כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי לבין מאסר קצר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

מכל האמור עתר, כאמור, ב"כ המאשימה, להותיר את הרשעת הנאשם על כנה ולהשית על הנאשם עונש כולל בן מספר חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות, בהתאם להמלצת הממונה, ולצידו עונש צופה פני עתיד בדמות מאסר על תנאי.

טיעוני ההגנה לעונש

ב"כ הנאשם, מנגד, עתר לאמץ את המלצת שירות המבחן.

בטיעוניו הדגיש הסנגור את כבדת הדרך שעבר הנאשם מאז הכחשתו את המיוחס לו, עובר להכרעת דינו, דרך שיתוף הפעולה המלא עם שירות המבחן ולקיחת אחריות מלאה ובלתי מסויגת לכל אשר יוחס לו בכתב האישום ולהתנהלותו הבעייתית ככלל, ועד למעמד גזירת דינו עת שב והכה על חטא, תוך הבעת חרטה כנה ואמיתית על אופן פעולתו בעבר.

בהקשר זה הטעים ב"כ הנאשם כי כפירת הנאשם מלכתחילה במיוחס לו, הייתה על רקע תחושת בושה במעשיו והחשש

מפני תוצאות ההליך המשפטי. עם זאת, מרגע שהוכרע דינו, קיבל עליו הנאשם את הדין באופן מלא, תוך הבנה של הפסול שבמעשים והבעת רצון אמיתי וכנה לשינוי.

עוד הדגיש הסנגור את ההליך הטיפולי שעבר ועובר הנאשם, הליך טיפולי ממושך ואפקטיבי, במסגרתו מתרשם שירות המבחן כי הנאשם משקיע משאביו לעריכת שינוי בדפוסי התנהגותו התוקפניים.

לדבריו, תוצאות ההליך הטיפולי ניכרות בעובדה כי בני הזוג חיים יחד עם ילדיהם ומדווחים שניהם על שיפור משמעותי ושביעות רצון מהקשר הזוגי, באופן שהנאשם אינו מהווה עוד כל סיכון למתלוננת והיא אינה חוששת ממנו ואינה חשה מאוימת מפניו.

בהתייחס לתסקירי שירות המבחן, טען ב"כ הנאשם כי מדובר בתסקירים חיוביים ביותר, המדברים בעד עצמם ומלמדים כי הנאשם ככלל מאופיין בערכים נורמטיביים, משתף פעולה עם ההליך הטיפולי באופן מלא, מביע חרטה כנה, מגלה אמפתיה לפגיעה שהסב למתלוננת, ובעיקר חל שיפור ניכר בהתנהגותו במסגרת המשפחתית.

ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי הרשעת הנאשם בפלילים עלולה לפגוע בנאשם באופן בלתי מידתי, ולגרום לכך כי בתום 5 שנות לימודים קשות ומפרכות, לא יוסמך הנאשם בסופו של דבר לרב ו/או תחסמנה בפניו אפשרויות תעסוקה כרב.

ב"כ הנאשם הדגיש את הפגיעה הקשה שעלולה להיגרם למשפחה כולה במידה ובעטיה של ההרשעה תמנע הסמכתו של הנאשם כרב. בהקשר זה פירט כי מזה למעלה מ-4 שנים נרתמה המשפחה כולה ובעיקר המתלוננת, על מנת לאפשר לנאשם להשלים לימודיו. בגין כך שילמה המשפחה, בין היתר, מחיר כלכלי כבד, שהיווה כר פורה ואחד מגורמי הדחק העיקריים לדינימיקה הבעייתית שהתפתחה בבית.

לדבריו, המשפחה כולה מצפה ומייחלת ליום בו יוסמך הנאשם לרב, אז גם תשתפר לאין שיעור יכולת פרנסתו, והמשפחה תזכה לקטוף את פירות עמלה, לאחר שנים קשות ולא פשוטות.

לשיטת ההגנה, בנסיבות הללו הותרת ההרשעה על כנה תביא לכך כי מעבר לפגיעה הממשית והקונקרטית בעיסוקו של הנאשם, תפגע המשפחה כולה.

עוד ביקש ב"כ הנאשם להביא לידיעת בית המשפט נתונים אודות תרומתו של הנאשם לחברה, בדמות העובדה כי חרף היותו אברך התגייס לצה"ל ושירות שירות צבאי מלא, משרת במילואים עד עצם היום הזה ביחידה שאמונה על טיפול בגופות חיילים שנהרגו בלחימה, פעיל מאוד בקהילה ומסייע לבני נוער בסיכון אותם מלווה ומסייע לטובת שילובם במסגרות חינוך.

ב"כ הנאשם הגיש אסופת מסמכים ומכתבים המלמדת על תרומתו המוערכת של הנאשם למסגרת הצבאית ולקהילה.

ב"כ הנאשם סבור כי עברו הנקי של הנאשם, לקיחת האחריות המלאה מצידו החל מהרגע בו הוכרע דינו, תסקירי שירות המבחן, שיתוף הפעולה עם ההליך הטיפולי, עמדת המתלוננת, העובדה כי בני הזוג שיקמו את מערכת היחסים הזוגית ומדווחים על שיפור ושביעות רצון מהקשר הזוגי, והפגיעה בעתידו התעסוקתי של הנאשם ובאפשרות הסמכתו כרב, כל

אלה מצדיקים ביטול ההרשעה והסתפקות בענישה שעניינה של"צ וצו מבחן.

הנאשם ניצל את זכות המילה האחרונה ובדברו האחרון הביע צער, בושה וחרטה על מעשיו. הנאשם הדגיש כי כיום מבין היטב את הטעויות החמורות שעשה לאורך השנים ואת הנזק שגרם לרעייתו ולילדיהם, וטען בתוקף כי המעשים לא יישנו.

עוד הדגיש את כבדת הדרך שעבר במסגרת ההליך הטיפולי, את הלקחים שהפיק ואת ההשלכות שתהיינה להרשעתו בדין. לדבריו, הרשעה פלילית, תהווה עבורו פגיעה חמורה שכן יכול ותמנע הסמכתו כרב ותוריד לטמיון השקעה של שנים ארוכות. הנאשם שב וביקש את התחשבות בית המשפט באופן ששגרת חייו, שגרת משפחתו ועתידו המקצועי לא ייפגעו.

בנסיבות הללו, ביקש מבית המשפט לנהוג עימו במידת הרחמים ולהימנע מהרשעתו.

דין והכרעה

במוקד הדיון ניצבת השאלה שבמחלוקת בין הצדדים, האם יש מקום לבטל את הרשעת הנאשם.

הכלל הוא כי משקבע בית המשפט כי הנאשם ביצע עבירה, שומה על בית המשפט להרשיעו בדין, זאת כדי לממש את האינטרס הציבורי באכיפת הדין, ולקדם את עקרונות הרתעת היחיד והרבים והגמול, שהם עקרונות מרכזיים בתורת הענישה.

בית המשפט הוסמך להימנע מהרשעה רק באותם מקרים בהם אין הלימה בין חומרת העבירה בהתאם לנסיבותיה הקונקרטיות, לבין ההשלכות שיש להרשעה על האינדיבידואל.

וכך סוכמה ההלכה בע"פ 2083/96 **כתב נ' מד"י** (להלן: "**הלכת כתב**"):

"הכלל הוא שיש להרשיע נאשם שעבר עבירה, ומי שטוען את ההיפך שומה עליו לשכנע את בית המשפט ששיקולי השיקום גוברים במקרה האינדיבידואלי על השיקולים שבאינטרס הציבורי".

באותו פסק דין התווה בית המשפט העליון שני תנאים מצטברים שבהתקיימם ניתן לבטל הרשעה או להימנע ממנה. על פי קביעת כב' השופטת דורנר:

"הימנעות מהרשעה אפשרית איפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם. ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".

וכך הותווה איזון האינטרסים בין הציבור לבין הפרט - הנאשם בע"פ 2669/00 מד"י נ' פלוני:

".....נדרש איזון שיקולים, המעמיד את האינטרס הציבורי אל מול נסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם. בראיה כוללת נשקל מן הצד האחד, הצורך במיצוי של ההליך הפלילי בדרך של הרשעת העברין, כדי להשיג בכך, בין היתר, את גורם ההרתעה והאכיפה השוויונית של החוק. שיקול ציבורי זה פועל במשנה תוקף, ככל שחומרת העבירה גדולה יותר, והנזקים לפרט ולציבור מביצועה גוברים.

כנגד השיקול הציבורי, נשקל עניינו של הפרט הנאשם, ובמסגרת זו נבחנים נתונים שונים הנוגעים אליו, וביניהם - טיב העבירה אותה עבר וחומרתה, עברו הפלילי, גילו, מצב בריאותו והנזק הצפוי לו מן ההרשעה.

באשר לנאשמים בגירים, במאזן השיקולים האמור, גובר בדרך כלל השיקול הציבורי, ורק נסיבות מיוחדות, חריגות ויוצאות דופן ביותר, תצדקנה סטייה מחובת מיצוי הדין בדרך של הרשעת העברין".

בגדר השיקולים שיש לשקול, אם כן, יש ליתן את הדעת לחומרת העבירה ונסיבותיה, חלקו של הנאשם בביצועה ותוצאותיה של העבירה. בנוסף יש לבחון את הרקע לעבירה, האם מדובר במעידה חד פעמית ומהי סבירות הישנות המעשים. בהקשר זה יש משמעות כמובן לדרך נטילת האחריות מצד הנאשם, לעבירות שביצע ולהליך טיפולי מוסדי ואישי שהוא מבצע. חשיבות של ממש יש גם לגילו של הנאשם, וככל שמדובר בבגיר נדרש מארג שיקולים נכבד ביותר ונסיבות מיוחדות כדי שתישקל חלופה של הימנעות מהרשעה.

לצד שיקולים אלה יש לבחון את השפעת ההרשעה על אופק חייו הנוכחי והעתיד של הנאשם ועל תפקודו הנורמטיבי בחברה במישור הכלכלי-תעסוקתי, משפחתי ובריאותי. בהקשר זה נקבע כי נדרשות ראיות קונקרטיות ממשיות ומוכחות לפגיעה בעיסוקים בהווה ובעתיד, ואין די בחשש כללי וערטילאי.

ומן הכלל אל הפרט

ההכרעה בעניינו של הנאשם שבנדון אינה קלה. מחד, מדובר ברצף עבירות שאינן קלות ערך ובנאשם אשר מלכתחילה כפר מכל וכל במיוחס לו וניהל את ההליך עד תומו. מאידך, מדובר במי שעשה כבדת דרך משמעותית היכה על חטא ונרתם כל כולו להליך טיפולי משמעותי שנושא פרי.

לאחר ששמעתי טיעוני הצדדים, התרשמתי מהתסקירים והמלצת שירות המבחן, ובחנתי יישום אמות המידה הנזכרות בנוגע לאפשרות הימנעות מהרשעה ביחס לנאשם שבפניי, תוך שקלול הטעמים הנוגעים למהות המעשים בהם הורשע, מחד, אל מול נסיבותיו האישיות, מאידך, באתי לכלל מסקנה כי יש להימנע מהרשעת הנאשם.

שוכנעתי כי במקרה שבפניי הוצגו נסיבות יוצאות דופן, המצדיקות חריגה מכלל ההרשעה, ומעלות יחס בלתי סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרת מעשיו.

אמנם מעשי הנאשם אינם קלי ערך כלל ועיקר, כמו גם מדובר במספר אירועים המלמדים דפוס התנהגות, באופן שלא ניתן לטעון לזכות הנאשם כי מדובר במעידה חד פעמית. עוד לא ניתן להתעלם מהעובדה כי היה במעשי הנאשם כדי השפלת ורמיסת כבודה של המתלוננת, מעבר לאמירות ולמעשה הפיזי. זאת על אף שעוצמת האלימות אינה מצויה כלל ועיקר ברף חומרה עליון, שעה שלא היתה כל פגיעה בגופה של המתלוננת. בנסיבות הללו אין ספק כי מדובר במעשים ובדפוס התנהגות הראוי לכל גינוי והוקעה. כמו גם ברור מאליו הצורך בענישה הולמת שתעביר מסר חד וברור בדבר זכות וריבונות הפרט על שלמות גופו ושלווה נפשו, ומשמעות הפגיעה באוטונומיה זו של הפרט, באופן שאין החברה טולרנטית לפגיעה מעין זו.

יחד עם זאת, סבורני כי נסיבות המקרה המיוחדות, המסוימות והחריגות, מאפשרות ויתור על הרשעה, תוך שנחה דעתי כי בכך לא ייפגעו שיקולי ענישה אחרים, ואלה נימוקי:

מקובל עליי לחלוטין כי, ככלל, קיים עניין ציבורי מן המעלה הראשונה המחייב הרשעתו של מי הרואה בשימוש באלימות דרך לפתרון סכסוכים. קל וחומר שעה שעסקין בעבירות אלימות במשפחה.

לענין עבירות אלימות בתוך המשפחה יפים דברי כב' הש' פרוקצ'יה בע"פ 6758/07 פלוני נ' מד"י:

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי".

בנסיבות הללו לא יכול להיות חולק כי קיים אינטרס ציבורי מובהק של הרתעה והעברת מסר הולם, תוך הדגשת הצורך החברתי להוקיע מעשים אלה.

יחד עם זאת, הענישה הינה לעולם אינדיבידואלית, כשכל מקרה נבחן על פי נסיבותיו, נסיבות המעשה ונסיבות העושה, כאשר בתוך מכלול השיקולים המושג "אינטרס ציבורי" מגלם לא רק את הצורך להרתיע ולגמול למי שהורשע בביצוע עבירות חמורות כדוגמת עבירות אלימות במשפחה, אלא הוא כולל גם את האינטרס שבשיקום העבריין והמשפחה.

כאמור הנאשם שבפנינו כבן 40, נעדר עבר פלילי מכל מין וסוג שהוא. המדובר בשרשרת אירועים שאירעו במהלך שנת 2013, על רקע מערכת יחסים מורכבת בין הנאשם למתלוננת, שעה שהמתלוננת תפקדה כמפרנסת יחידה בעוד הנאשם הקדיש עתותיו ללימוד, והמשפחה נקלעה למצוקה כלכלית קשה מאוד. מצוקה אשר העצימה הקונפליקטים בין בני הזוג, והיותה כר פורה לוויכוחים שהתדרדרו לכדי הפעלת אלימות מצד הנאשם.

בעקבות האירועים הללו ובעקבות הגשת התלונה, חלה טלטלה ממשית בחיי בני-הזוג, כאשר הרחקתו של הנאשם מהבית ומעורבות גורמי אכיפת החוק, הציבו בפני הנאשם קו גבול ברור ומוחשי וסייעו לו בהבנת הפסול במעשיו.

מתסקיר שירות המבחן עולה כי בעקבות אותה טלטלה חל שינוי משמעותי בדינמיקה הזוגית וכי בעת הזו מנהלים בני הזוג מערכת יחסים זוגית ומשפחתית תקינה, כשהנאשם נעזר באופן אקטיבי בגורמי טיפול, הן במסגרת שירות המבחן והן במסגרת פרטית בקהילה.

עוד יודגש כי לא נפתחו כנגד הנאשם תיקים נוספים כלשהם מאז, והמתלוננת מדווחת על הטבה של ממש ביחסים, שוללת התנהגויות אלימות נוספות מצד הנאשם, ושוללת חשש מפניו.

אינני מתעלמת מהעובדה כי התסקיר בעניינו של הנאשם האיר צדדים בעייתיים אצל הנאשם, בעיקר בכל הנוגע לדפוסי התנהגותו השתלטנית והתוקפנית ולקושי שלו להכיר בצרכיו של האחר.

יחד עם זאת, שירות המבחן מציין כי הנאשם עובר תהליך משמעותי, במסגרתו מסוגל הוא להתבוננות פנימית ביקורתית אודות התנהלותו התוקפנית בקשר הזוגי ומביע יכולת מותאמת להתייחס לפגיעה שחוותה בת-זוגו. שירות המבחן מתרשם כי הנאשם מביע חרטה כנה על מעשיו, משקיע כל משאביו לעריכת שינוי בדפוסי התוקפניים וחל שיפור ניכר בהתנהגותו בחצי השנה האחרונה, כפי שמדווחת על כך גם המתלוננת. כאמור, הנאשם מטופל בטיפול אינטנסיבי בשירות המבחן, מגלה התמדה בטיפול, מצהיר על רצונו בשינוי ומפגין מוטיבציה אמיתית לשינוי. בנוסף, פנה הנאשם מיוזמתו לטיפול בקהילה, בסדנה פסיכו-חינוכית העוסקת בקשר הזוגי ובתפקוד ההורי, שגם היא הביאה לשיפור בהתנהלותו במסגרת המשפחתית.

כשלעצמי, ראיתי את הנאשם והתרשמתי ממנו באופן בלתי אמצעי לאורך כל ניהול ההליך. התרשמתי כי הנאשם עבר תהליך של ממש בעקבות ההליך המשפטי, תהליך פנימי שהתבטא בהכרה בעבירות, בהכרה בפן הבעייתי באישיותו, בהכרה בנזק שגרם למשפחה ובשיתוף פעולה עם גורמים טיפוליים. עוד התרשמתי כי הנאשם באמת ובתמים מכה כיום על חטא.

זאת ועוד, המדובר בנאשם אשר מנהל אורח חיים תקין ונורמטיבי ככלל, תורם לחברה ולקהילה ומתנהל באופן חיובי בשאר המסגרות אליהן משתייך. שירות המבחן מתרשם כי מעורבות גורמי אכיפת החוק וההליך הפלילי שהתנהלו נגדו עוררו אצלו טלטלה וסייעו לו בהבנת הפסול שבמעשים, ומכאן כי הסיכון להישנות התנהגות פוגענית פחות.

אני מקבלת את עמדת ההגנה ועמדת שירות המבחן לפיה להרשעתו של הנאשם בדין עלולות להיות השלכות על תפקודו התעסוקתי. מדובר בתוצאה צפויה אפשרית, גם אם לא וודאית, שתביא לפגיעה בעיסוקו המקצועי של הנאשם, אשר יכול ותישלל ממנו האפשרות לקבל הסמכה כרב ו/או יכול ותישלל ממנו האפשרות להתמנות לתפקיד רבני בשירות הציבורי, וזאת כעולה מחוזרי מנכ"ל משרד הדתות שהוצגו לעיוני הן על ידי ההגנה והן על ידי התביעה.

בהקשר זה אציין כי גם המאשימה בטיעוניה לא חלקה על כך כי יש אפשרות לפגיעה תעסוקתית, ובהקשר זה אף הפנתה, מיוזמתה, לעובדה כי בפרסומים משנת 2013 הוצהר על ידי מועצת הרבנות הראשית כי ישללו תארים של רבנים שהורשעו בפלילים, הגם שטענה כי ככל שידוע לה, וחרף ההצהרה, לא מתבצעת אכיפה בעניין זה.

מכל מקום, עיון בפסיקה רלבנטית מעלה כי באין ספור מקרים התחשבו בתי המשפט בנאשמים שעיסוקים **עלול** היה

להיפגע עקב הרשעתם.

ראה לצורך הדוגמא -

ת"פ (ת"א) 6725/99 **מד"י נ' יגאל כהן אורגד** - שם נמנע בית המשפט מלהרשיע נאשם, בין היתר, משום שמצא כי הרשעתו עלולה לשבש ולמנוע המשך תרומתו כיו"ר הוועד הפועל של המכללה האקדמית באריאל ועלולה למנוע ממנו סיכוי מעשי לקבל תפקידים במגזר העסקי.

ע"פ (ת"א) 1141/95 **מד"י נ' גבאי** - בית המשפט המחוזי אישר אי הרשעת נאשם שזייף תן נכה צה"ל, תוך שהוא נותן משקל לעובדה שהנאשם סיים לימודיו בראיית חשבון והרשעתו עלולה להביא לשלילת רשיונו.

ת"פ (ת"א) 217/97 **מד"י נ' אברהם דוהן ואח'** - בית המשפט נמנע מלהרשיע נאשם ששימש כחוקר פרטי בעבירה של מרמה והפרת אמונים תוך שקבע "הגם שלא נאמר שם מפורשות, כי הרשעת הנאשם בעבירה של מרמה והפרת אמונים, תביא לשלילת, או אי חידוש רשיונו, הרי שאין ספק, שהותרת הרשעתו על כנה, עלולה להביא לכך... נימוק זה הינו נימוק כבד משקל בשקילת אי הרשעת הנאשם".

ת"פ (קרית גת) 2021/97 **מד"י נ' אבישי שניאורסון** - לא הורשע נאשם שסייע לקבל במרמה כספים מחברת ביטוח לאחר שרכבו נעלם, וכן שיבש הליכי משפט על ידי הגשת תלונה כוזבת במשטרה, בין היתר נוכח היותו נהג מונית העלול לאבד מקור פרנסתו.

ת"פ 12349/97 **מד"י נ' יהושע מדנס** - בית המשפט אימץ המלצת שירות המבחן להימנע מהרשעת הנאשם, שכן הרשעה עלולה לגרום לשלילת רישיונו כסוכן ביטוח.

ת"פ 35980-09-10 (מחוזי מרכז) **מד"י נ' נטלי רוסטובדב** - בית המשפט נמנע מלהרשיע נאשמת שהינה רופאה בעבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות, לאחר שלקח בחשבון תוצאה צפויה אפשרית של פגיעה בעיסוקה המקצועי של הנאשמת.

עפ"ג (מחוזי ב"ש) 8086-03-15 **כהן נ' מד"י** - בית המשפט המחוזי הורה על ביטול הרשעתו של המערער, סטודנט להנדסת תוכנה, בגין פריצה לבית ספר וגניבה, בקבעו כי בנסיבותיו של המערער שיקולי השיקום כבדי משקל, קיים חשש כי הרשעה עלולה לפגוע באפשרויות תעסוקתו בעתיד ויש לאפשר לו להמשיך בשינוי דרכיו.

עפ"ג (מחוזי מרכז) 42437-03-10 **כרמי נ' מד"י** - המערער הורשע בבית משפט השלום בעבירות של איומים ותקיפת בת זוג. בית המשפט המחוזי הורה על ביטול הרשעתו של המערער, בין השאר לאור ההתרשמות כי הרשעה עלולה לפגוע בעבודתו, חרף העובדה כי בינתיים מצא מקום עבודה.

עפ"ג (מחוזי מרכז) 20763-08-11 **פישר נ' מד"י** - המערער ובעלה הורשעו בבית משפט השלום בביצוע עבירות של תקיפת קטין ע"י אחראי במספר הזדמנויות, לאחר שנהגו להכות שתיים מבנותיהם הקטנות. בית המשפט המחוזי הורה לבטל את הרשעתה של המערער, המועסקת דרך משרד החינוך כגננת, בקבעו כי הותרת ההרשעה על כנה עלולה לפגוע בהמשך העסקתה, וזאת לצד הרצון לשמר את התא המשפחתי וההליך השיקומי שעוברת המשפחה.

עפ"ג (מחוזי מרכז) 23289-12-13 **פלוני נ' מד"י** - המערער הורשע בבית משפט השלום בעבירת איומים כלפי אשתו בשני אישומים. בית המשפט המחוזי הורה על ביטול הרשעתו של המערער, שיאן ישראל ורץ מרתון בעבר, בקבעו כי הותרת הרשעת המערער על כנה עלולה להביא לשלילת יכולתו לייצג את ישראל בתחרויות בינלאומיות רשמיות ולפגוע ביכולתו העתידית לעסוק באימון.

עפ"ג (מחוזי מרכז) 15775-02-12 **סידי נ' מד"י** - המערער הורשע בבית משפט השלום בעבירות איומים ותקיפה הגורמת חבלה של ממש כלפי בת זוגו דאז, לאחר שהיכה אותה בראשה, דחף אותה, וכעבור יומיים חנק אותה, איים עליה תוך שהפיל אותה על המיטה, התיישב עליה, כך רגליו סביב ראשה וחבט בה באגרופיו. בית המשפט המחוזי הורה על ביטול הרשעתו של המערער, בקבעו כי הרשעה עלולה לגרום נזק לפרנסתו ולפרנסת בת זוגו כיום, כמו גם יש בה כדי לפגוע בהליך אותו עוברים בני הזוג כיום.

בהקשר זה של פגיעה תעסוקתית, מצאתי להדגיש כי בענייננו סברתי כי יהא בהרשעתו של הנאשם, בעקיפין, גם כדי לפגוע במתלוננת, אם וכאשר תפגע אפשרות הסמכתו של הנאשם כרב ו/או תפגע אפשרות מינויו של הנאשם לתפקידים בשירות הציבורי, ועל פי הנתונים שהובאו בפניי על ידי הצדדים, אפשרות זו הינה סבירה.

בהקשר זה חשוב לשוב ולציין כי האירועים נשוא כתב האישום אירעו בתקופה משברית בחיי בני הזוג והועצמו על רקע מצוקה כלכלית קשה שחוו, שעה שהמתלוננת לבדה נשאה בנטל הפרנסה, על מנת לאפשר לנאשם להשלים לימודיו, ובסופו של דבר ליהנות מפרי עמלה של המשפחה בעניין זה. לא יכול להיות ספק כי מדובר ב"פרויקט" משפחתי, שהמתלוננת תרמה רבות לקידומו, וקטיעתו כשהוא מצוי על סף סיום, ללא ספק, תפגע, בעקיפין, גם במתלוננת.

בסיפא של החלטתי מצאתי לשוב ולהדגיש כי הליך השיקום המשמעותי אותו עובר הנאשם, יש בו, בסופו של דבר, גם כדי לשמור ולהגן על האינטרס של המתלוננת, ובכך גם על האינטרס הציבורי. ובמילים אחרות, במקרה דנן האינטרס האישי שיקומי של הנאשם מתיישב ועולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי.

בעבירות אלימות במשפחה שיקול השיקום הינו שיקול חשוב ביותר שיש בו כדי להצדיק הקלה בעונש. דומה כי קיום מסגרת שיקום וטיפול הינו האמצעי הטוב ביותר להתמודדות עם תופעת האלימות במשפחה. בעבריינות מסוג זה, הצורך בשיקום העברייני אינו מיועד רק למענו ולטובתו, אלא נועד גם לטובתה של המתלוננת, של המשפחה ושל החברה בכללותה.

בנסיבות בהן ממצאי התסקיר מצביעים על סיכויי שיקום גבוהים, סבורני כי יש להעניק במקרה דנן משמעות מיוחדת לשיקול שעניינו תיקון העברייני ושיקומו, תוך לקיחה בחשבון של עמדת המתלוננת המביעה רצון מפורש וכולט בשיקום הקשר ושיקום המשפחה, והכל כמובן מבלי להתעלם מהסלידה נוכח מעשיו של הנאשם והצורך בהוקעתם.

מכל האמור, דומני כי במקרה זה יש לתת עדיפות ברורה לאינטרס השיקום, על פני כל אינטרס אחר.

נוכח כל המקובץ מצאתי מערך שיקולים אישי ונסיבתי בעל משקל משמעותי. כאשר העמדתי זאת אל מול שיקולי האינטרס הציבורי, הגעתי למסקנה כי הוא מכריע בכובדו את האינטרס הציבורי על שיקוליו.

מדובר במקרה מיוחד מבחינת נסיבות ביצוע העבירה, זהות המעורבים ונסיבותיו האישיות של הנאשם. בנסיבות הללו, אינני סבורה, בסופו של דבר, כי האינטרס הציבורי ייפגע באופן ממשי, אם לא ארשיע את הנאשם בדינו.

על יסוד כל האמור, מצאתי לקבל עתירת ההגנה והמלצת שירות המבחן, לבטל את הרשעת הנאשם, ולהשית עליו את העונשים הבאים:

א. בהתאם להמלצת שירות המבחן, אני מורה כי הנאשם יבצע עבודות שירות לתועלת הציבור. יחד עם זאת, סבורני כי אין די במכסת השעות שהוצעה על ידי שירות המבחן ולפיכך אני מורה כי היקף עבודות השל"צ יעמוד על 200 שעות.

עבודות השל"צ יבוצעו בהתאם לתוכנית שגובשה בשירות המבחן, במתנ"ס שיכון המזרח בראשל"צ בתפקידי תחזוקה ואדמיניסטרציה.

ב. אני מעמידה את הנאשם תחת צו פיקוח שירות המבחן למשך שנה מהיום בתנאי המשך טיפול במסגרת הקבוצה הייעודית לתחום האלימות הזוגית.

ג. הנאשם יחתום על התחייבות בסכום 10,000 ₪, להימנע מלעבור במשך שנה מהיום, על כל עבירת אלימות.

אי חתימה על ההתחייבות תגרור מאסר בן 50 יום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח עותק ההחלטה לשירות המבחן שישוּב וידווח לבית המשפט עם סיום ריצוי השל"צ וסיום תקופת המבחן.

ניתנה והודעה היום ו' אדר א' תשע"ו, 15/02/2016 במעמד הנוכחים.

שרית זמיר , שופטת

הוקלדעלידיאילהדויטש